

317 GALLICANO ET BASSO CONSS.

19 januari 317 IDEM A. ad Octavianum comitem Hispaniarum. Hi, qui honoris indebiti arripere insignia volerunt, cum in consilium primates municipesque coguntur, adsistunt sedentibus his, quibus emeritis omnis honor iure meritoque debetur. Ideoque sublimitas tua nullum omnino faciet praesidatus praerogativa laetari, nisi qui cunctos in patria gradus egressus per ordinem venerit, ita ut illi etiam, qui praesidatum ante tempus reportarunt, post expletos honores civicos honestamentis praestitis potiantur. PROPOSITA XIV KAL. FEB. GALLICANO ET BASSO CONSS.

28 januari 317 ... DAT. V KAL. FEBR. GALLICANO ET BASSO CONSS.

Interpretatio. Septem testibus civibus Romanis praesentibus tertio ex senatus consulto Claudiano denuntiandum.

10 maart 317 IDEM A. ad Bassum praefectum Urbi. Si quis per violentiam alienum fundum invaserit, capite puniatur. Et sive quis ex eius parte, qui violentiam inferre temptaverit, sive ex eius, qui iniuriam repulsa verit, fuerit occisus, eum poena adstringat, qui vi deicere possidentem voluerit. DAT. VI ID. MART. ROMAE GALLICANO ET BASSO CONSS.

15 maart 317 IMP. CONSTANTINUS A. rationalibus Hispaniarum. Is, cuius tacitae fidei commissa fuerit hereditas, statim officio gravitatis tuae nuntiet et gesta prodat et continuo quod actum fuerit renuntiet, et post hanc fidem tertiam ab omnibus defuncti bonis percipiat portionem. Quod si ab uxore defuneti istud officio devotionis tuae fuerit revelatum, ipsa etiam, quam defunctus esse voluit heredem, si gesta aperuerit, tali praemio mancipetur, ut ex omni patrimonio medium consequatur et cum fisco nostro celebret divisionem, id etiam habitura privilegium, ut prior eligat portionem; et tunc occultator ille gestorum, fisci et mulieris pariter inimicus, exutus omni patrimonio suo ac fisco vindicato in insulam deportetur. DAT. ID. MAR. GALLICANO ET BASSO CONSS.

18 mei 317 IMP. CONSTANTINUS A. ad Catulinum proconsulem Africæ. Qui in iudicio manifestam detegitur commisso violentiam, non iam relegatione aut deportatione insulae plectatur, sed supplicium capitale excipiat, nec interposita provocazione sententiam, quae in eum fuerit dicta, suspendat, quoniam multa facinora sub uno violentiae nomine continentur, quum aliis vim inferre tentantibus, aliis cum indignatione repugnantibus verbera caedesque crebro deteguntur admissae. Unde placuit, si forte quis vel ex possidentis parte vel ex eius, qui possessionem temerare tentaverit, interemptus sit, in eum supplicium exseri, qui vim facere tentavit et alteruti parti causam malorum praebuit. DAT. XV KAL. MAI. SERDICAЕ, GALLICANO ET BASSO CONSS.

Interpretatio. Convictus in iudicio de evidenti violentiae criminе capite puniatur, nec sententiam iudicis qui damnatus est qualibet appellatione suspendat: et si fortasse homicidia ab utraque parte commissa fuerint, in illum vindicetur, qui ut alium per caudem expelleret, violenter ingressus est.

6 juni 317 IDEM A. ad Bassum praefectum Urbi. Litigatoribus copia est etiam non conscriptis libellis illico appellare voce, cum res poposcerit iudicata. DAT. VIII ID. IUN. SIRMIO GALLICANO ET BASSO CONSS.

21 juli 317 IDEM A. AD BITHYNOS. Primipilaribus post emeritam militiam perfectissimus vel ducenae vel centenae vel egregiatus dari dignitas potest. DAT. XII KAL. AUG. GALLICANO ET BASSO CONSS.

21 juli 317 IMP. CONSTANTINUS A. ad Bithynos. Caesarianos in actu dumtaxat constitutos ad perfectissimus vel ducenae vel centenae vel egregiatus dignitates non oportet admitti. Sed si inculpate compleverint suum officium et ab omni vident ratione fiscali iudicio, datam huiusmodi dignitatem prodesse eis oportet. DAT. XII KAL. AUG. GALLICANO ET BASSO CONSS.

21 juli 317 IMP. CONSTANTINUS A. ad Bithynos. Monetarios in sua semper durare condicione oportet nec dignitates eis perfectissimus tribui vel ducenae vel centenae vel egregiatus. DAT. XII KAL. AUG. GALLICANO ET BASSO CONSS.

21 juli 317 IDEM A. ad Bithynos. Eos qui in palatio militarunt

23 mei 317-319 CT 9.16.3 Constantine

Magicians and such who use their art against the minds of men are guilty and shall be punished; however, to use this art for good, to seek favorable weather during harvest for example, is allowable under the law. [The date listed is 321-324; however, Bassus, the prefect to whom the law was issued, held office from 317-319.]

et eos quibus provinciae commissae sunt quique merito
amplissimarum administrationum honorem perfectissimatus
vel egregiatus adepti sunt, nec non et illos, qui decuriones vel
principales constituti cuncta suae patriae munera impleverunt,
frui oportet dignitate indulta. Si vero decurio suffragio
comparato perfectissimatus vel ducenae vel centenae vel
egregiatus meruerit dignitatem declinare suam curiam cupiens,
codicillis amissis suae condicione reddatur, ut omnium
honorum et munerum civilium discussione perfunctus iuxta
legem municipalem aliquam praerogativam obtineat. Eum
quoque, qui originis gratia vel incolatus vel ex possidendi
condicione vocatur ad curiam, perfectissimatus suffragio
impetrati dignitas non defendit, qua remota tradi eum curiae
oportebit. DAT. XII KAL. AUG. GALLICANO ET BASSO
CONSS.

12 december 317 Imperator Constantinus. Quicumque non
illustris, sed tantum clarissima dignitate praeditus virginem
rapuerit vel fines aliquos invaserit vel in aliqua culpa seu
crimine fuerit deprehensus, statim intra provinciam in qua
facinus perpetravit publicis legibus subiugetur nec fori
praescriptione utatur. Omnem enim huiusmodi honorem reatus
excludit. CONST. A. AD OCTAVIANUM COM.
HISPANIARUM. D. PRID. NON. DEC. SERDICAEC. ACC.
V NON. MART. CORDUBAE GALLICANO ET BASSO
CONSS.

Interpretatio. Quicumque damnabile vel puniendum legibus
crimen admiserit, non se dicat in foro suo, id est in loco, ubi
habitat, debere pulsari: sed ubi crimen admissum est, ab eius
loci iudicibus vindicetur, nec de eius persona ad principem
referatur.